„Danskeren"
et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

„Danskeren" udgaar hver Tirsdag og Fredag.
Pris pr. Aargang
i de Forenede Stater $1.50, Udlandet $2.00.
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.
Alle Bidrag til „Danskeren"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:
A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second klas matter.

Advertising Rates made knows upon application.

„Danskeren"
bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykkelig Opsigelse modtages af Udgiverne, og al Gæld er betalt, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der avertierer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

En venlig Paamindelse.

„Den forenede danske Kirkes" sidste Aarsmøde oprettede en ny Kasse og fattede Bestemmelse om sammes Indtægt. Denne Bestemmelse findes i Aarsberetning Side 89 og ser saaledes ud:

„En Kollekt eller Subskription optages over hele Samfundet den første Søndag i November til at dække Samfundets løbende Udgifter."

Vor Kirkes Næstformand har anmodet mig om gennem „Dsk." at minde vort Folk om denne Bestemmelse. Ja, Venner, det gælder jo om at følge vore egne Beslutninger og Bestemmelser. Aarsmøders Bestemmelser burde altid udføres til Punkt og Prikke. Først naar det sker, vil det vise sig, om Beslutningerne er praktiske og gode eller ikke, om de skal staa ved Magt eller tilbagekaldes.

Aarsagen til ovenanførte Bestemmelses Tilblivelse var nok den, at man var bleven opmærksom paa, at andre Kasser var bebyrdede med Udgifter, som egentlig ikke burde hvile paa dem, og saaledes gik de i Underbalance. Altsaa for at hjælpe andre Kasser til at holde Balance blev denne Bestemmelse fattet. Men for at det tilsigtede Maal skal naaes, lad os saa over hele Linien rette os efter Bestemmelsen og optage Kollekt eller Subskription Søndag den 6. Nov. Hvor dette af praktiske Hensyn ikke lader sig gøre, saa naturligvis ved første Lejlighed derefter.

Se nu til, Præstebrødre og Embedsmænd i Mghr., at det bliver gjort, at alle, som er villige, faar en Anledning til at yde deres Skærv.

A. M. Andersen.

De danske Præster i den norske Synode.

Noget nyt ser man ikke i Pastor Johansens Indlæg i Anledning af Protesten, hverken i Indhold eller Form.

At den Norske Synode er det eneste Lutherske Kirkesamfund blandt Norske ogDanske her i Landet,der har den rene lutherske Lære, har man hørt og læst mange Gange i Aarenes Løb, saa det ved vi da, hvis vi ellers vil vide det. — Men, der er adskilligt andet, som man aldrig har kunnet forstaa, og som vi heller ikke er bleven klogere paa, efter at have læst Pastor Johansens Indlæg; saa her kunde man maaske, uden at være for paatrængende, have Lov at spørge sig for.

De danske Præster i den Norske Synode — selv om de i Aarenes Løb har lært sig til at tale lidt Norsk — disse Præsters Stilling til den Norske Synode og til deres egne Landsmænd kan vi ikke forstaa. Vi har talt med adskellige af dem, og vi er bare bleven bestyrkede i, at de heller ikke selv kan forstaa den. Hvad Under da, at vi ikke kan. At en Del af deres danske Menigheder heller ikke kan forstaa denne Stilling til den N.S. vises derved, at de ikke vil gaa ind i den.

Vi er nær ved at tro, at Synoden selv er den eneste, der ret forstaar Stillingen, det vil sige, dens Stilling til disse danske Præster og Menigheder. For Synoden er klog, saa klog, at det sjundom forekommer én, at den ikke er bange for at sætte sine egne Fortolkninger i Guds Ords Sted.

Nu, men det var Stillingen til de „danske Brødrene" baade læg og lærd. Hvad om den N. S. synes, at det ikke er af Vejen ved Siden af det store norske Hovedsogn at have et lille dansk Anneks baade for sine Præster, Blade og Skoler, saa skønner vi, at det slet ikke er saa dumt tænkt, saa meget mere som Annekset i Almindelighed ikke kan give sig af med at stille store Fordringer, men maa tage til takke med Gudsfrygt med Nøjsomhed. De danske Præster i den N. S. vil maaske prøve som før at klare deres Stilling ved at sige: „Man glemmer nok — og derfor maa vi atter minde der om, — at den N.S. har den lutherske Lære ren og ubeskaaren i alle Maader, og derfor staar vi til Synoden, som vi gør, for her er vi principielt enig med den." — Nej, vi glemmer ikke dette,vi husker ogsaa noget tilbage baade det ene og det andet. Men her er jo netop, hvad der for os er helt uforstaaeligt: Hvorfor i al Verden er det nødvendigt for danske Præster og Menigheder, at staa i Synoden for den renes Lære Skyld? Kan disse Præster da ikke forkynde Guds Ord rent og just uden at staa i Synoden? Kan Menighederne kyndeGudsOrd rent og purt uden at staa i den Norske Synode? Vi synger:

„Under dine Vingers Skygge,
Lad mig bo og lad mig bygge,"

men idet vi synger det, tænker vi ikke paa den Norske Synodes Vinger.

Vi har hørt, at de danske Præster, og til Dels Lægfolk med, en Gang har ventet, at der skulde have dannet sig et efter deres Mening retlærende evang. luth. Kirkesamfund blandt Danske, og hvis saa var, vilde de i det mindste have „tænkt paa" at slutte sig til et saadant Samfund. Hvor ædelt, kan man vel have Lov at sige. Naar saadant et Samfund stod færdigt, havde ryddet Grunden og bygget Mur, saa, ja saa, vilde man „betænke sig". Kære da, skulde alle de enkelte af dem, der nu udgør danske Kirkesamfund i Amerika, have forskuttet sig i de norske Kirkesamfund, som de følte sig mest enige med i Tro og Lære, og saa der ventet, til der arbejdede sig op et Kirkesamfund paa Dansk, som de kunde slutte sig til, saa — ja, saa havde der ikke i Dag været nogen Dansk luth.Kirke i Amerika. — Kan være, der vil svares: „Det bryder vi os heller ikke om", eller: „saa meget desto bedre." Vel, dette er ogsaa et Svar, der kan forstaaes.

Vi har hørt saadant noget som, „vi vil se hvordan det gaar." Ja, det ved vi nok; det vil alle Tilskuerne, og naar saa disse tillige klapper og hysser nogenlunde i rette Tid, hvad kan man saa forlange mere?

Jo, — man kan forlange, at de danske Præster i den norske Synode, som i det hele vil tale med om deres kristelige Omsorg for vort Folk, at de tager en ærlig Tørn for deres Overbevisning paa frit Land uden Rygstød i den norske Synode. Er det Guds Ord, man stoler paa, hvorfor saa ikke vove paa dette? Er det Guds Ord, der skal levendegøre ogsaa vort Folk, hvorfor saa ikke stole paa, at det kan det, eller er det blot til at disputere om. Hvorfor skal vort Folk oven i Købet — hvor modstræbende det end her har vist sig, absolut hives ind i den N. S.? Er det for Rygstødets Skyld? Er det for at spare sig selv og andre? Det er ikke for Lærens Skyld, ti den kan de samme Præster godt forkynde saa rent og purt, som Herren giver dem Naade til, uden at de behøver at staa i den N. S.

„Saa maatte vi jo danne et nyt Samfund, ti vi kan ikke slutte os til noget af de to Samfund, som de nu er." Kan være. Men det vilde i hvert Fald være hædeligere og modigere, end hvad man nu ser. „Men vi er saa faa," har vi hørt sige. Hvormange mon der skal til, for i Livet at tro det, man prædiker? Hvor mange har der i Tiden været ved den Slags Begyndelse?

Disse Præster er hverken norske eller danske, hverken danske eller norske, hverken Fugl eller Fisk paa dette Omraade, og den Del af det danske Folk, som de faar Indflydelse paa, skal ogsaa gøres til „hverken-eller". At de har forsøgt sig i Retning af at lave et Anneks for danske i den N. S., har vi set, for Eks. „Bud og Hilsen" o.s.v.

Mon det fjerde Bud, det første Bud med Forjættelse, slet ingen Betydning har paa dette Omraade. Eller skal man her have Lov til at vende op og ned paa dette Bud, saa man i Stedet for at ære sin Moder foragter hende og lærer andre, saa vidt man kan, til det samme, alt sammen under Luthers Fane, han den „store Tyster", der viste sin Kærlighed til „sine egne", ved at staa „midt iblandt sit Folk" med „Omsorg" for dette paa alle Maader.

Nej, saa længe de danske Præster i den N. S. staar som de staar, lønner det sig næppe for os at forhandle med dem om Midler, Maade og Maal for vort Folk kristeligt talt, ti selv om man ogsaa kunde blive nogenlunde rimelig enige her, saa har disse Præster et Tillæg, som er meningsløst og slet ikke har det aller mindste med den rene Lære at gøre, og dette Tillæg hedder: — „Ind i den Norske Synode!" Nej, det smager allerede paa Forhaand alt for meget af Besvær, Kamp og fuldt Ansvar. — Saa heller „stange under en andens Blus."

Lad være, at vort Folk er kun et lille Folk, og her ovre i dobbelt Forstand et spredt Folk, saa er det dog vort Folk og vor Arbejdsplads, hvorfor vi sige Tak og Gudstelov, mens vi bede Herren om, at han ved sin Aand vil hjælpe os til netop i dette Folk at gøre et trofast Arbejde, „mens det er Dag, for Natten kommer, da ingen kan arbejde."

X.

Kredsmøde, Brooklyn, N. Y.

Det var dejlige Dage, vi tilbragte dernede i den store Stad. Var Mødet ikke udmærket ved et stort Antal besøgende, saa var det udmærket ved Aanden og Friskheden, der hvilede baade over Emnernes Behandling og Ordets Prædiken. Alle Kredsens Præster deltog i Mødet, og i en lille Parenthes være det tilladt at bemærke, at alle Præstefruerne var ogsaa med i Aar. Desuden havde vi den Glæde at have Pastor G. B. Christiansen, vor Kirkes Formand, og Prof. Pastor J. P. Jensen iblandt os.

Mødet aabnedes med Gudstjenste og Prædiken af Pastor P. P. Thoreby fra Maine Torsdag Formiddag. Om Eftermiddagen begyndtes Drøftelsen af det første Emne, „Forsoningen og Retfærdiggørelsen". Det indlededes af Pastor L. Larsen. Følgende er et kort Uddrag af Emnets Behandling.

Dette er en saa høj og dyb Sag, at selv „Englene begære at gennemskue den", og vi bør erindre, at vi under Drøftelsen af dette Emne er „paa hellig Grund" og bør „drage Sloven af."

I Forsoningen handler Gud med sig selv, i Retfærdiggørelsen handler han med os. Hvad det første angaar, da siger Johannes, at „Jesus er en Forsoning for vore Synder", og Paulus siger, at Gud var i Kristus og forligte Verden med sig selv. Peter siger, at „Kristus led engang for vore Synder, den retfærdige for de uretfærdige, at han kunde føre os frem til Gud, han, som vel led Døden efter Kødet, men blev levendegjort efter Aanden", og Jesus selv sagde: „Jeg sætter mit Liv til for Faarene", og „giver mit (sit) Liv til en Genløsniings Betaling for mange." Ved Lidelse og særlig ved Døden, den stedfortrædende, hvor han gjordes til Synd for os, bragte han Forsoning. „Han gik med sit eget dyrebare Blod ind i Helligdommen og fandt en evig Forløsning" — ind i Helligdommen, hvor det bevistes og afgjordes, at Verden var forsonet. I Forsoningen lægges Vægten paa Blodet. Alt kan samles i dette ene Ord: Blodet. Selv Hedningerne aner noget om Blodet og ofrer det bedste for at tilfredsstille og skaffe sig Gunst hos den, de ikke kender. Den gamle Pagts Ofre var forbilledlige for Kristi Offer. Hele det ny Testamente taler om Blodet som Betalings-, Renselses-, Lægedoms- og Sejersmidlet. Hvad det andet, Retfærdiggørelsen angaar, da er det alene paa Grund af Forsoningen, at Gud retfærdiggør en Synder, at „Gud af Naade tilregner en bodfærdig og troende Synder Kristi Retfærdighed og frikender ham fra Synd og Straf og anser ham, som om han aldrig havde syndet." Men her maa man lægge nøje Mærke tilOrdet „troende". Ligesom Blodet er uadskilleligt fra Forsoningen, saa er Troen uadskilleligt fra Retfærdiggørelsen. Disciplene skulde ikke blot gaa ud og forkynde, at Jesus døde for al Verdens Synd; men de skulde ogsaa forkynde, at Syndernes Forladelse skænkes ved Troen. Der er mange lutherske Kristne baade Lægfolk og Præster, som holder fast paa Læren om Retfærdiggørelsen ved Troen alene, men som nægter i Liv og Handling Troens Nødvendighed. Lad os passe paa, at vi ikke blot er Forsoningsmennesker, der holder den Sag for sand; men lad os ved Troen gribe Guds retfærdiggørende Naade. Man maa tro paa en fuld Retfærdiggørelse. Mange tror, at vi renses fra noget og skal saa selv klare Resten. En fuld Retfærdighed skænkedes os i Daaben. I Titus 3, 7 staar, at i Genfødelsens Bad bleve „vi retfærdiggjorte ved hans Naade", i Ef. 5, 26, at „han rensede os (den) formedelst Vandbadet ved Ordet, at han maatte fremstille sig den, en herlig Menighed, som ikke har Plet eller Rynke". Det maa enhver gribe ved Troen, om han skal blive salig — ja, gribe det helt. De unge Mennesker, som vokser op i Guds Rige, maa komme til en bevidst Griben af den fulde Retfærdiggørelse i Daaben. Det har sin Vanskelighed for disse unge Mennesker. De befinder sig i en Periode, hvor saa mange Kræfter vaaner i dem. Da forskrækkes da ofte over at finde Kødets onde Villie vaagne stærkt op, ja, de onde tødelige Lyster, og saa spørger de ængsteligt: Kan jeg endnu være et Guds Barn? Det er jo et godt Tegn hos de unge, naar de forskrækkes over de vaagnende syndige Kræfter; men slip fremfor alt ikke Jesus af Syne, kære unge, men fly til ham og lad ham hjælpe eder i Nøden, tro kun paa ham, han skal ikke slippe eder. Luk kunDjnene op for det syndige hos dig, og gaa til Jesus med det hele. Vi maa lægge Mærke til, at vi i Daaben ikke bleve rensede fra Kødets Urenhed. Vi kom ikke af med vor syndige Natur i Daaben, men vi blev døbte til Syndernes Forladelse og til, at „den gamle Adam skal druknes ved daglig Anger og Bod og dø med alle Synder og alle „onde Lyster". Vi blev døbte til i Kraft af Daaben at sige Nej til Djævelen og alle hans Gerninger og alt hans Væsen. Er det dit Hjertes Lyst at leve for Gud, da er du et Guds Barn. Men der er dem, der tage Daaben forfængeligt. De lever som om de var døbte til Syndernes Tilladelse. De tager ikke Kampen op mod det onde, og dog saa fortrøste de sig til Naaden i Daaben. Vid det, o Sjæl, at en saadan Tro er formastelig! (Slutter).

Hvad menes der?

Man har villet skylde „Den forenede Kirke" for Vranglærdomme, fordi „Kirkebladet" optog en Artikel af Skovgaard-Petersen, hvori følgende forekom: „Det stedfortrædende i Kristi Gerning ligger derfor ikke, som mange uklart mener, i hans Lovoverholdelse, men i hans Selvopofrelse. Kristus har ikke holdt Loven for os". Taget ud af sin Sammenhæng, som det her er, lyder det underligt; men saa kom Spørgsmaalet: I hvad Forbindelse stod det? Jeg læste det, da det forekom i Kirkebladet, lagde ogsaa Mærke til nævnte Citat; men husker ogsaa grant Forbindelsen, udfra hvilken det var saare let at fatte Meningen, som ingenlunde var, hvad Falck og Johansen vil lægge deri — at rokke og forandre Læren om Retfærdiggørelsen—men tvertimod at afværge en, for de „af Naade retfærdiggjorte", vrang Opfattelse af Loven. Kristus har vel gjort alt for os, men han har ikke gjort alt, fordi vi intet skulde gøre, det er — de som i Aand og Sandhed har annammet, hvad Kristus fuldkomment har gjort til fortabte Sjæles Frelse, maa i alt søge at skønne og gøre, hvad Guds velbehagelige Vilje er, ogsaa som den er udtrykt i hans hellige Lov. Dette er noget nær Tanken og Sammenhængen.

Det var nu snart ikke Umagen værd at gøre nogen Notits af dette; men da jeg nu fik begyndt, er der lidt mere, som skal med. „Den forenede danske evang. luth. Kirke" har altsaa „ikke Artikelen om en Synders Retfærdiggørelse af Naade alene ren og klar i alle Stykker". „Og den har det ikke, fordi den 1) ikke har Læren om Menneskets naturlige Fordærvelse ren i alle Stykker". Saa siger Pastor Johansen og Falck, som i dette Tilfælde er Talsmænd for den norske Synode. Dette findes i „Evang. luth. Kirketidende Nr. 31". Om dette vil jeg blot sige: Der maa være en ubændigLyst til sligt, siden man nedlader sig til at bygge slige Beskyldninger paa, hvad der i Flugten faas Øje paa og rives ud af sin Forbindelse.

Men naar man læser PastorFalcks Stykke, kommer man forundret til at spørge: Har da den norske Synode rent Mel i Posen efter den Maalestok, hvormed de maaler andre? Thi i samme Aandedrag, som Falck taler noget om, hvad Menneskets naturlige Fordærbelse er, siger han: „Men erkender jeg min fuldstændige Hjælpeløshed, saa kan Naaden for Kristi Retfærdigheds Skyld give mig Liv, Kraft, Mod, kort frelse mig". Man maa spørge forundret: er det ren Lære? og det er det vel, naar det kommer fra den Kant. Dog, „men erkender jeg min fuldstændige Hjælpeløshed". Hvad der i dette Udtryk er paastaaet, er i det samme Udtryk benægtet; thi kan et fuldstændighjælpeløstJegerkendenoget? Her siges imidlertid, at et fuldstændigt hjælpeløstJeg erkender sin egen fuldstændige Hjælpeløshed, hvilket vil sige, at det ikke er saa helt hjælpeløst endda. Ifølge dette er Menneskets naturlige Fordærvelse ikke mere omfattende, end det kan gøre en stor DelForberedelse til sinegen Frelse. Mon dette er lutherst? Bibelsk er det ikke, og disse to Udtryk skulde for mig gerne dække hinanden.

Past Falck finder Beviset for uren Lære hos den forenede Kirke i, at tvivlsomme Udtalelser i Samfundets Blade har af Redaktørene faaet Loo at gaa upaatalt hen. Jeg begriber da ikke, at Redaktøren af Kirketidende kunde lade sig Udtalelse af Falck gaa hen, uden at have set en „Syndflod" af Synergisme for ikke at sige Semipelagiansme hæve sig rundt om. Endnu vilde jeg sige: har man ikke sine egne Sager bedre i Orden, kunde man med en rolig Samvittighed lade andre i Fred.

I en senere Udgave af Kirketidende er der en lang „Aands Udgydelse" af Past. Johansen, hvori intet ud over det almindelige er fremkommet. Kun er der en vel noget ny Oplysning, naar man ser et Udtryk som „ulutherske Vildfarelser". Det er vel den forenede Kirke,som faar Skyld for at huse den Slags; men hvor findes saa de lutherske Vildfarelser? thi i Udtrykket ligger der, at saadanne ogsaa maa findes. Maaske den Dog ikke er fjern, da ogsaa Luther fra den Kant faar Skyld for at være uren i Læren i nogle Stykker, og da vil Turen ligge nær til Peter og Paulus, ja Moses, thi han siger jo dog „jeg har forelagt eder Livet og Døden, Velsignelsen og Forbandelsen, saa vælger da o.s.v."

Naar man skriver Beskyldninger mod andre, og, idet man skriver, gør sig selv skyldig i det samme, burde man tøve en Stund. Hvad mener de — de kloge Mænd? Deres megen Lærdom gør dem vist rasende, saa de i blindt Raseri skriver uden videre.

Délos.

JORD, HAV OG HIMMEL.

Af Henry Davenport Northrop, Dr. theol. Denne skønne Bog giver en særdeles fyldig og nøjagtig Beskrivelse af alt, hvad der er vidunderligt paa alle Jordklodens Kontinenter, i Verdenshavene og paa Stjernehimlen. Ualmindelig lærerig, interessant og spændende. Sædvanlig Pris hos andre er $2.75, hos os kun $1.20. Samme Pris paa Engelsk.

Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

PILEGRIMMENS VANDRING
AF JOHN BUNYAN.
Ny Udgave i den mest omhyggelige og tidssvarende Oversættelse.
Denne verdensberømte Bog, spredt over hele Jordkloden i hundrede forskellige Sprog bør findes i ethvert Hjem. 388 Oktavsider i smagfuldt Bind.
Pris 70 Cents.

Pragtudgave af En Pilegrims Vandring
med forklarende Anmærkninger af Rev. Robert Maguire, D. D., samt Forfatterens Levnedsbeskrivelse. Med 130 Illustrationer, tegnede af Barnard og andre. 558 Sider. Indbunden i Shirtingsbind $2.50. I hel Marokko og Guldsnit $3.50.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, BLAIR, NEBR.

Museum af Andere.

Verdens Mærkværdigheder. Af Henry Davenport Northrop, Dr. theol., Forfatter til „Jord, Hav og Himmel". Pragtfuldt illustreret med omtrent 200 smukke Billeder. 512 store tospaltede Sider i elegant Bind. Pris $1.60 baade paa Dansk og Engelsk.

Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

THE MOST POPULAR IN USE
ESTERBROOK'S STEEL PENS.
150 STYLES TO SUIT ALL WRITERS. ALL STATIONERS HAVE THEM
WORKS CAMDEN N. J. 26 JOHN ST., NEW YORK.

Sælges i Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.